

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Inovace oboru Mechatronika pro Zlínský kraj Registrační číslo:
CZ.1.07/1.1.08/03.0009

Stanovení optimální trvanlivosti a výrobních nákladů

Čím jsou náklady na obrábění součásti nižší, tím hospodárněji byla součást obrobena. Celkové výrobní náklady na provedení operace nebo na obrobení celé součásti či několika součástí se skládají:

$$N_{cj} = N_s + N_v + N_n$$

N_{cj} .....celkové náklady

N_s .....náklady na práci na stroji

N_v .....náklady na výměnu obrobku a měření

N_n .....náklady na nástroj

1. Náklady na práci na stroji - N_s

$$N_s = t_{as} \cdot \left[\frac{T_{fd}}{60} \cdot \left(1 + \frac{R_d}{100} \right) + \frac{N_{sh}}{60} \right] \cdot D_s$$

$$N_{sh} = \frac{C_p}{P} \cdot U + C_E$$

t_{as} .... celkový strojní čas

t_s ..... čas (hlavní) strojní

T_{fd} .... tarif dělníka

R_d .... režie dílny

N_{sh} .... odpisy stroje

C_p .... pořizovací cena stroje

P ..... počet hodin práce po dobu životnosti stroje

U ..... součinitel údržby a opravy stroje

C_E .... náklady na energii z 1hodiny práce stroje

D_s .... náklady na 1 hodinu práce stroje

τ ..... poměr délky posuvu k délce záběru nástroje

$$\tau = \frac{t_{as}}{t_s}$$

$$N_s = t_s \cdot \tau \cdot \frac{D_s}{60}$$

2. Náklady na upínání a měření - N_v

$$N_v = t_{a101} \cdot \left[\frac{T_{fd}}{60} \cdot \left(1 + \frac{R_d}{100} \right) + \frac{N_{sh} \cdot C_E}{60} \right]$$

t_{a101} ....čas upínání a měření obrobku

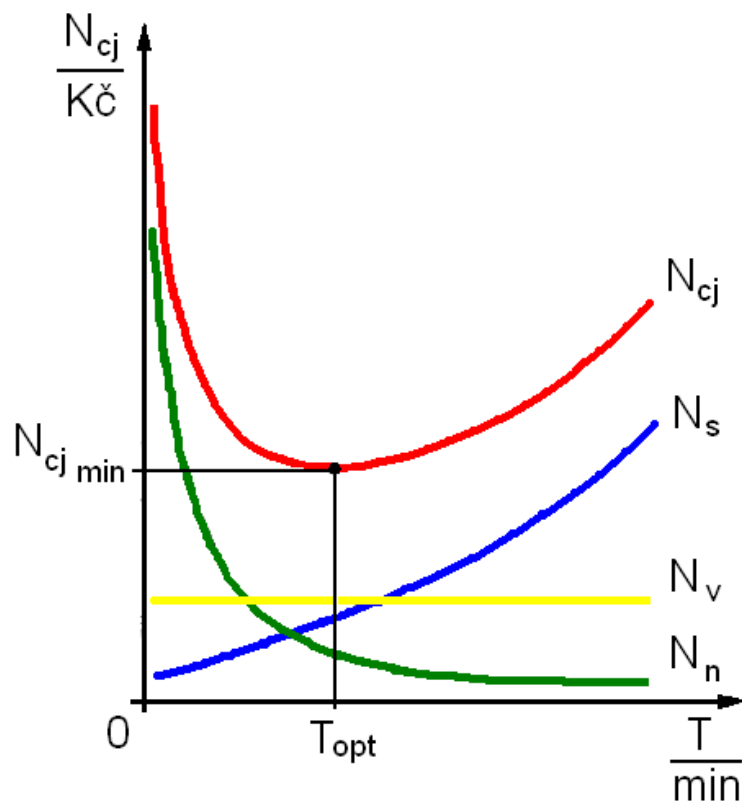
3. Náklady na nástroj - N_n

$$N_n = \frac{t_s}{T} \cdot N_t$$

T .....trvanlivost

N_t .....náklady na nástroj po dobu jeho trvanlivosti

Grafické vyjádření optimální trvanlivosti

Zásady pro volbu a výpočet optimálních řezných podmínek

Obecné řešení optimálních řezných podmínek vychází z těchto předpokladů:

- vlastní náklady na obrobení dané součásti mají být minimální
- trvanlivost nástroje má dosáhnout optimální hodnoty T_{opt}
- hloubka řezu h (popřípadě posuv s) má být pro daný OS maximální
- mají být respektovány všechny činitele omezující řezné podmínky

